

Inleiding :

Oostende in 1846. Kort na de onafhankelijkheid. Ignaz KURANDA, een Duitser afkomstig uit Bohemen, schreef over zijn lang verblijf in België in het weekblad "Die Grenzboten". De artikels werden gebundeld in een zeer dik boekdeel en vertaald, onder de titel "België sedert de Omwenteling in 1830" (Amsterdam, H. Frijlink, 1846). De taal verraaft soms hier of daar de Duitser, maar dit zal hem, in dit ongewijzigd fragment over onze stad, grif vergeven worden.

Na lezing zal men ongetwijfeld mijmeren : wat een weg is sindsdien niet afgelegd ...

E.S.

"Op de uiterste grenzen van Vlaanderen - daar waar de enge zee de Angelsaksen van de Nedersaksen, Engeland van België scheidt - daar verheft zich de vriendelijke havenstad Ostende, met haren ranken vuurtoren, met hare gevaarlijke haven, met hare witte vestingmuren en door elkander wemelende visschersschuiten.

Het zeebad van Ostende - een der voortreffelijkste zeebaden van Europa - heeft eerst sedert acht jaren zulk eene hooge vlugt genomen.

Vroeger waren bovenal Scheveningen, Helgoland en Norderney bij de Duitsche badreizigers bekend.

Men schrijft gewoonlijk de oorzaak, waardoor Ostende in den jongsten tijd van jaar tot jaar drokker bezocht wordt, aan den spoorweg toe, die binnen weinige uren de reizigers van Duitschland en Frankrijk op eene gemakkelijke en aangename wijze ter plaatse brengt, waar zij sterkte en genezing hopen te vinden.

De geregeld varende stoomboot, die bij goed weder in 12 uren tijds den weg van Londen naar hier aflegt, is ook

.../...

een aanbrenger van aanzienlijke karavanen. Niettemin moet de oorzaak van het toenemend bezoeken dezer badplaats nog ergens anders in gezocht worden, en wel in de nieuwe wending, die de medische wetenschap genomen heeft, en in het veelvuldiger gebruik, dat zij over het algemeen van de zeebaden maakt.

Het is reeds eene zoo moreel als physisch gunstige inleiding, dat men niet door middel van de vermoeiende postwagens of messengeries te Ostende aankomt. De badgast heeft den geheelen weg van Brussel tot hier, met den spoorwagen, in vier en een half uur afgelegd.

De zee levert te Ostende een eigenaardig schouwspel op. Terwijl zij bij andere havensteden mijlen ver begrensd wordt door lang uitgestrekte kusten; scheidt zij zich hier eensklaps in hare volle breedte van het land af. De dijk van Ostende snijdt zee en land scherp van elkander. Geen groen plekje in de rondte, niets dan lucht en water.

Tusschen den spoorweg en den dijk ligt de stad. Nadat de reiziger in een der vriendelijke, meer gemakkelijke dan elegante logementen van kleederen verwissels heeft, begeeft hij zich meestal dadelijk naar den digue (dijk), waar hij te gelijk kennis maakt met de zee en met het geheele badgezelschap. De digue strekt zich op verscheidene honderden schreden langs de kust uit. Hier verzamelt zich nu, bij slechts half gunstig weder, alles, wat Ostende aan baden levenslustigen bevat. De Koning en de Koningin van België nemen hier ook gewoonlijk eene zomerkuur, en dan voorzeker ziet men buitengewone beweging en opschik onder de wandelaars op den dijk.

Voor het overige onderscheiden zich de badgasten van Ostende door eenen hoofdtrek, die vooral der middelklasse zeer goed staat : hierdoor namelijk dat er eene zekere Duitsche burgerlijkheid heerscht, een aangename, volstrekt geen hooggestemde toon in mode, gesprek en omgang. De hoofdtak der Ostender badgasten zijn Duitschers, en hierdoor onderscheidt

.../...

deze plaats zich bovenal van haren mededinger Boulogne-sur-mer. Te Boulogne bestaan, zoo als men weet, de vreemdelingen meestal uit Engelschen. Te Ostende zijn de Engelschen niet talrijk. Men kan te Ostende voor eene vrij wat geringere som leven dan in menige kleine Duitsche badplaats. Dit is waarschijnlijk ook eene der vele oorzaken, waarom deze plaats tegenwoordig zoo voor getrokken wordt boven het vroeger veel drukker bezochte Boulogne en Scheveningen. Twee aangename kamers huurt men voor weinig meer dan vijf francs per dag, en men heeft er, die nog goedkooper zijn. Het ontbijt wordt door de vrouw des huizes voor eene kleine belooning bezorgd. Het diner aan de table d'hôte kost twee of drie francs. De baden zelve zijn voorbeeldeloos goedkoop: een abonnement voor 12 kaartjes zes francs. Daarvoor heeft men den wagen, die in het bad rijdt, en al het toebehooren. Deze badwagens zijn zeer doeltreffend en gemakkelijk ingerigt, gewoonlijk zijn zij voor één persoon, ofschoon er twee of drie plaats in zouden kunnen vinden. Het inwendige vormt een aardig vertrekje, waarin men banken, spiegel, tafel en alles vindt, wat de badgast noodig heeft. Een sterk paard rijdt den wagen ver in zee. Hier houdt de voerman te midden der branding stil, en de badgast klimt een trapje af in het schuimende, vrije element. Vrouwen worden gewoonlijk door de badmeesteres begeleid; de heeren helpen zichzelf.

De stad zelve bestaat uit vestingmuren en verveling, en slechts daar, waar de stad ophoudt en de zee begint, aan dezen zandigen oever, die tweemaal daags door de zee aan het land wordt ontweldigt, en slechts gedurende de eb kan betreden worden, daar slechts leeft en verdringt zich alles wat belang kan inboezemen. Zoo beweegt zich dan eigenlijk het geheele badleven te Ostende enkel op een terrein van duizend schreden. Op deze kleine ruimte vindt de badgast alles, wat hij in den loop van den dag noodig heeft aan voedsel, conversatie, baden en uitspanning. De dagelijksche wandeling op den dag en avondbijeenkomsten op het Casino - ziedaar te

.../...

naastebij al de uitspanningen, die de stad oplevert. Ofschoon ook Ostende in vele opzigten andere groote badplaatsen overtreft, zoo staat het hierin zelfs bij vele kleinen ten achteren.

Van de veelvuldige pikante middelen en spelen, waardoor men elders het verblijf der badgasten zoekt te veraangenamen van tooneelvoorstellingen, van morgen- en avondmuzikfeesten, van tuinverlustigingen, enz. - van dit alles is hier weinig te vinden. Wij kunnen niet begrijpen hoe de regering der stad zulke eenvoudige middelen kan verzuimen, die zoo veel bijdragen om de menschen te lokken en hun oponthoud te verlen- gen.

Het Casino met zijne vrolijke avondgezelschappen, met zijne bals en concerten, verdient voorzeker allen lof, en de vreemde- ling heeft er juist geene reden om over gebrek aan gerijfelijk- heid en voorkomendheid te klagen ; doch een genoeg, dat ie- deren dag herhaald wordt, houdt eindelijk op een genoeg te zijn. Hoe gemakkelijk ware het hier een goed theater op te rigten, hier, waar de zeelucht de avondwandelingen afbreekt, en de gasten tot eene gemeenschappelijke bijeenkomst dwingt op eene plaats, waar de muren en het dak hen beschermen ! Hoe gemakkelijk ware het, door snelroeijen, door steekspelen der visschers, enz. van tijd tot tijd een aangenaam schouwspel aan te bieden !

Ostende's vooruitzicht is groot, en hoe verder de spoorwegen zich door Duitschland en Frankrijk zullen uitstrekken, hoe meer vreemdelingen er jaarlijks naar deze badplaats zullen stroomen. Maar het is niet genoeg gasten te ontvangen, men moet ze ook onthalen.

Dat de stad dit ter harte neme, en de voorregten, die zij aan de natuur en aan de omstandigheden te danken heeft, door hare eigene bemoeijingen trachte te vermeederen.
